

Logopedie

Logopedisten, ALS Centrum Nederland.

Een logopedist is gespecialiseerd in het begeleiden van mensen met problemen op het gebied van taal, spraak, stem, gehoor, kauwen en slikken. Bij de ziekte ALS kunnen er problemen ontstaan met de communicatie door een verminderde spraak en met het eten en drinken door een verminderde kauw- en slikfunctie. De behandeling van ALS-patiënten door een logopedist is er op gericht de communicatie en het slikken optimaal te houden. Hieronder volgt kort informatie over de communicatie, het eten en drinken en de logopedische therapie.

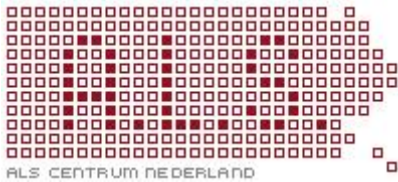
Communicatie

Wanneer de verstaanbaarheid minder of het spreken vermoeiend wordt zal de logopedist u gaan begeleiden. De spraakfunctie kan niet verbeterd worden, maar u kunt er wel anders mee leren omgaan. Belangrijk is meer gebruik te gaan maken van non- verbale communicatie dat wil zeggen: het maken van gebaren, gebruiken van de mimiek, aanwijzen, knikken, schudden e.d. Tevens is het belangrijk rekening te houden met de situatie waarin het gesprek plaatsvindt.

Enkele voorbeelden:

- probeer in een zo rustig mogelijke omgeving te spreken, dus houdt rekening met omgevingslawaaï;
- probeer altijd oogcontact te hebben tijdens het spreken, dus niet over een grote afstand spreken of met de rug naar de gesprekspartner;
- met bekenden spreken is vaak makkelijker, informeer desgewenst onbekenden over uw spraakprobleem dit kan (voor u beiden) ongemakkelijke situaties voorkomen.

Een ander voorkomende klacht is dat het spreken zo vermoeiend kan zijn; probeer ook hier rekening mee te houden door niet te lang achter elkaar te spreken. Het is heel belangrijk dat de gesprekspartner zich ook aanpast aan de veranderde

wijze van communiceren.

Uw logopedist kan u nog meer specifieke op uw situatie afgestemde adviezen geven.

Indien nodig besteedt de logopedist ook aandacht aan uw ademhalingstechniek. Dit kan een positieve invloed hebben op uw verstaanbaarheid, hoesten en eventuele benauwdheid. Meestal is dit in samenwerking met de fysiotherapeut.

De logopedische behandeling met betrekking tot de communicatie is dus gericht op het begeleiden van u en uw omgeving zodat u zo goed mogelijk informatie kan overdragen. Het kan nodig zijn (direct of in een later stadium) hierbij gebruik te maken van een ondersteunend communicatiehulpmiddel. De logopedist begeleidt u met de keuze en kan u en uw omgeving hiermee leren omgaan. Bij een hulpmiddel kan gedacht worden aan pen en papier, een geavanceerde computer met spraakuitvoer en alles daar tussen in.

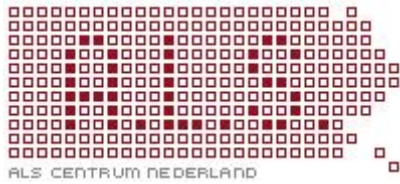
Ook veranderingen van het gedrag en emotie (o.a. dwanglachen/huilen) kunnen van grote invloed zijn op de communicatie

Eten en drinken

Problemen met het kauwen en slikken komen vaak voor in combinatie met het spraakprobleem, maar zijn ook op zichzelf staand. Door de ziekte ALS merken mensen dat zij zich sneller verslikken in speeksel en in dunne dranken. Door het slikprobleem wordt het moeilijker speeksel weg te slikken, het speeksel kan zich hierdoor ophopen in de mond of u verliest speeksel uit de mond, dit wordt door veel patiënten als hinderlijk probleem ervaren. Ook het kauwen/ eten van droge en korrelige voeding wordt lastiger. Uiteindelijk wordt het steeds moeilijker voldoende vocht en voeding binnen te krijgen.

Het aanpassen van de consistentie van de voeding kan helpen om veilig te blijven slikken, zonder verslikken. Dunne dranken kan je dikker maken en droge voeding smeùiger. Tevens zijn er enkele adviezen om de sliktechniek aan te passen waardoor het slikken ook veiliger kan gaan. Het risico van frequent verslikken is een longontsteking en het is noodzaak dat te voorkomen. Het veilig slikken is daarom een belangrijk doel van de logopedische behandeling. Slikadviezen, houdings- en voedingsaanpassingen, aangepast bestek en drinkgerei verkleinen het risico op verslikken.

Wanneer het eten en drinken onvoldoende veilig gaat, u te weinig binnen krijgt of

het eten te veel moeite kost kunt u overgaan op voedingssupplement (zie onderdeel diëtetiek voor meer informatie).

Schroom niet uw logopedist of het ALS centrum (info@als-centrum.nl) te raadplegen met eventuele vragen over bovenstaande onderwerpen.

Laatste update: mei 2010